Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2020. gada 15. decembrī
(OR. en)

14064/20

HYBRID 47	**EDUC 444**
DISINFO 48	**AUDIO 63**
AG 70	**DIGIT 153**
PE 106	**INF 223**
DATAPROTECT 152	**COSI 251**
JAI 1112	**CSDP/PSDC 643**
CYBER 279	**COPS 480**
JAIEX 120	**POLMIL 199**
FREMP 147	**IPCR 50**
RELEX 1010	**PROCIV 97**
CULT 89	**CSC 362**

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	13626/20
Temats:	Padomes secinājumi par noturības stiprināšanu un hibrīddraudu, tostarp dezinformācijas, apkarošanu saistībā ar Covid-19 pandēmiju

Pielikumā pievienoti minētie Padomes secinājumi, kurus Padome, izmantojot rakstisko procedūru, apstiprināja 2020. gada 15. decembrī.

PIELIKUMS

Projekts – Padomes secinājumi par noturības stiprināšanu un hibrīddraudu, tostarp dezinformācijas, apkarošanu saistībā ar Covid-19 pandēmiju

1. Padome atgādina attiecīgos Eiropadomes [1] un Padomes [2] secinājumus un atzīst, ka Covid-19 pandēmija akcentē nepieciešamību pastiprināt centienus un uzsāktās ierosmes ar mērķi aizsargāt Eiropas Savienību, tās dalībvalstis un to sabiedrību un ES iestādes no hibrīddraudiem un to kaitīgās ietekmes. Neskarot to, ka tikai dalībvalstis ir atbildīgas par valsts drošības jautājumiem, Padome atzīmē, ka:
   – hibrīddraudi rada arvien lielākas problēmas ES drošībai, stabilitātei un kopējām vērtībām un principiem;
   – naidīgi valstiski un nevalstiski subjekti tiecas izvērst un izmantot mazāk tradicionālus instrumentus, lai kaitētu demokrātijām un demokrātiskām iestādēm, tās apdraudētu vai mazinātu to leģitimitāti, iejauktos vēlēšanu procesos, radītu šķelšanos iedzīvotāju vidū vai lai kopumā paplašinātu savu slēpto ietekmi;
   – jaunas tehnoloģijas un krīzes, piemēram, pašreizējā pandēmija, naidīgiem subjektiem paver iespējas izvērst savas iejaukšanās darbības, un tas – papildus pašai krīzei – ir vēl viens izaicinājums dalībvalstīm un ES iestādēm.

2. Mums ir jāsargā savas demokrātiskās sabiedrības un iestādes no [...] hibrīddraudiem, kuru izcelsmes avots ir naidīgi valstiski un nevalstiski subjekti. Lai vērstos pret šādiem draudiem, tostarp ļaunprātīgām kiberdarbībām, dezinformāciju un ekonomiskās drošības apdraudējumiem, ir vajadzīga visaptveroša pieeja, kas ietver labi funkcionējošu sadarbību un koordināciju.

---

[1] Jo īpaši Eiropadomes 2019. gada jūnija, 2019. gada marta, 2018. gada decembra, 2018. gada oktobra, 2018. gada jūnija, 2018. gada marta, 2015. gada jūnija un 2015. gada marta secinājumus.

[2] Jo īpaši ST 14972/19, ST 10048/19, ST 6573/1/19 REV1, ST 10255/19, ST 12836/19, ST 7928/16.

ES līmenī tam būtu jāietver autonomas analīzes spējas, uzlabotas tehnoloģiskās spējas un galvenās uzmanības prioritāra pievēršana finanšu resursiem un cilvēkresursiem un šo resursu pārdalei. Padome atzīst progresu, kas panākts, īstenojot kopīgo regulējumu hibrīddraudu apkarošanai un kopīgo paziņojumu par noturības un spēju palielināšanu cīņā ar hibrīddraudiem, kā arī saistībā ar Rīcības plānu dezinformācijas apkarošanai, kopīgo paziņojumu par dezinformāciju, kas saistīta ar Covid-19, un paketi "Brīvas un taisnīgas Eiropas Parlamenta vēlēšanas" saskaņā ar attiecīgajiem Padomes un Eiropadomes secinājumiem. Padome aicina visas ieinteresētās personas vēl vairāk pastiprināt savus centienus un atbalstīt minētajos dokumentos noteikto mērķu īstenošanu.

3. Padome atzīst, ka Covid-19 pandēmija padara ES un tās dalībvalstis neaizsargātākas pret hibrīddraudiem, arī tādiem hibrīddraudiem, ko rada ar dezinformācijas pastiprinātu izplatīšanu un manipulatīvu iejaukšanos. Mēģinājumi kļūst arvien izsmalcinātāki, un to skaits pieaug. Padome atzīst, ka ES pieeja dezinformācijas apkarošanai ir daudzdisciplīnu pieeja, kurā iesaistītas daudzas ieinteresētās personas. Padome aicina Komisiju un Augsto pārstāvi:
   – vēl vairāk uzlabot reaģēšanu ES līmenī, ņemot vērā kaitējumu ekonomikai un sabiedrībai, kā arī iespējamo kaitējumu sabiedrības veselībai, ko rada dezinformācija un jaunu tehnoloģiju, tostarp, bet ne tikai, mākslīgā intelekta, ļaunprātīga izmantošana;
   – izstrādāt holistisku, sistemātisku un proaktīvu pieeju, lai risinātu šīs parādības, jo īpaši, atzīstot, ka – hibrīddraudu kontekstā – ārēja iejaukšanās ir starpnozaru problēma, kas būtu jāatspoguļo ES un dalībvalstu centienos to risināt, sākot no preventīviem pasākumiem, atklāšanas, kvalificēšanas un avota identificēšanas līdz piemērotiem un efektīviem politikas risinājumiem, ar kuriem varētu radīt izmaksas naidīgiem ārvalstu valstiskajiem un nevalstiskajiem subjektiem, veidojot sabiedrības noturību, aizsargājot publisko debašu integritāti un citus līdzekļus.

Šajā nolūkā Padome uzsver, cik svarīgi ir piešķirt pietiekamus resursus attiecīgajām ES iestādēm, un mudina Komisiju un Augsto pārstāvi kopā ar dalībvalstīm turpināt vēl vairāk nostiprināt EĀDD Stratēģiskās komunikācijas nodaļas operatīvās grupas un izstrādāt ātrās brīdināšanas sistēmu, lai attīstītu visaptverošu platformu, kas paredzēta dalībvalstīm un ES iestādēm. Papildus minētajam un saskaņā ar Padomes 2019. gada decembra secinājumiem Padome aicina Augsto pārstāvi novērtēt vajadzības un iespējas saistībā ar savu stratēģiskās komunikācijas darbību līdzsvarotu pastiprināšanu visās citās ģeogrāfiskajās teritorijās, kā arī ņemt vērā jaunizveidojušos hibrīdsubjektus, kas iesaistās darbībās, kuru mērķis ir apdraudēt ES un/vai tās dalībvalstu drošību, vienlaikus saglabājot nepieciešamo spēju veikt esošos stratēģiskās komunikācijas uzdevumus.

4. Padome pauž gandarījumu par Prakses kodeksa dezinformācijas jomā īstenošanas un efektivitātes novērtējumu [3]. Tā atzīst gūtos panākumus un uzsver, cik būtiski ir novērst novērtējumā konstatētos Prakses kodeksa trūkumus. Tā uzskata, ka turpmākā rīcība dezinformācijas apkarošanā valstu un ES līmenī varētu ietvert virkni pieeju, tostarp iespēju izveidot regulējuma vai kopregulējuma satvaru un līdzekļus, kas nepieciešami neatkarīgai revīzijai, ko veic gan regulatori, gan pilsoniskā sabiedrība, jo īpaši saistībā ar piekļuvi datiem. Pamatojoties uz minēto, Padome aicina Komisiju izstrādāt un galu galā īstenot turpmākas pārredzamības prasības attiecībā uz tiešsaistes platformām. Šādu prasību mērķis būtu veicināt labi funkcionējošu digitālo publisko telpu, lielāku pārskatatbildību un labāku pārredzamību cīņā pret dezinformāciju. Šiem pasākumiem vajadzētu balstīties uz pamattiesību, jo īpaši vārda brīvības, prioritāro nozīmi, kā arī demokrātisku publisko diskursu. Padome pauž gandarījumu par Eiropas Digitālo plašsaziņas līdzekļu novērošanas centra darbības uzsākšanu 2020. gada jūnijā un uzsver, ka ir vajadzīgi turpmāki pasākumi, lai atbalstītu medijpratību un digitālo pratību visās vecuma grupās, kā arī mediju plurālisms, mediju neatkarība un faktu pārbaude, lai mūsu sabiedrībai nodrošinātu iespējas vērsties pret dezinformāciju un citiem riskiem, ko rada un palielina jaunās tehnoloģijas.

[3] Prakses kodeksa dezinformācijas jomā novērtējums – sasniegumi un jomas, kurās vajadzīgi turpmāki uzlabojumi, 2020. gada 10. septembris.

5. Padome pieņem zināšanai Komisijas Eiropas Demokrātijas rīcības plānu un rūpīgi izskatīs tā saturu, un atgriezīsies pie šā jautājuma tuvākajos mēnešos.

6. Hibrīddraudu novēršanai ir vajadzīga visaptveroša situācijas apzināšanās (tostarp spēja atklāt, identificēt un analizēt šos draudus, arī to avotu), noturības stiprināšana un pasākumi šo draudu apkarošanai. Šajā sakarā būs nepieciešamas darbības valsts, ES un starptautiskā līmenī – sadarbībā ar partneriem, tostarp privāto sektoru un kritiskās infrastruktūras un pakalpojumu īpašniekiem un operatoriem.
   Padome pieņem zināšanai Komisijas un Eiropas Izcilības centra hibrīddraudu novēršanai kopīgo darbu "*The Landscape of Hybrid Threats: A Conceptual Model*" [4] ("Hibrīddraudu aina: konceptuālais modelis). Tā atzīst, ka hibrīddraudu un saistītās terminoloģijas konceptualizācijai ir svarīga nozīme šo draudu identificēšanā ar mērķi uzlabot saskaņotību starp Eiropas un valstu pasākumiem, lai tādējādi efektīvākā un racionalizētākā veidā uzlabotu noturību un apkarotu hibrīddraudus. Padome aicina Komisiju un Augsto pārstāvi turpināt savu darbu un izstrādāt konceptuālo modeli, pamatojoties uz Stratēģisko kompasu un saskaņā ar 2016. gada kopīgā regulējuma 1. darbības atjauninājumu, lai to padarītu par reaģēšanas, noturības pasākumu un saistītu noturības rādītāju satvaru, kura pamatā ir gadījumu izpēte.
   Turklāt šo modeli varētu uzskatīt par orientieri turpmāku Eiropas līmeņa iniciatīvu izstrādei saistībā ar hibrīddraudiem, un dalībvalstis to varētu ņemt vērā, izstrādājot savas valsts struktūras un iniciatīvas. Šis darbs varētu arī palīdzēt analizēt visaptverošu un koordinētu reaģēšanu uz hibrīddarbībām – attiecīgā gadījumā valstu un ES līmenī – , ņemot vērā visu iespējamo instrumentu klāstu.

[4] *Giannopoulos*, *G*., *Smith*, *H*., *Theocharidou*, *M*., *The Landscape of Hybrid Threats*: *A conceptual model*, Eiropas Komisija, Ispra, 2020, *PUBSY* Nr. 117280.

7. Padome pieņem zināšanai Komisijas 2020. gada ES Drošības savienības stratēģiju, kurā paredzēts izstrādāt jaunu, proaktīvāku pieeju hibrīddraudu apkarošanai. Padome ņem vērā pašreizējos centienus saistībā ar ierobežotas pieejamības tiešsaistes platformas izveidi, kurā dalībvalstis varēs izmantot hibrīddraudu novēršanas rīkus un pasākumus ES līmenī. Padome piekrīt tam, ka uzsvars tiek likts uz hibrīddraudu apsvērumu integrēšanu politikas veidošanā, vēl vairāk akcentējot vajadzību valstu un ES līmenī ievērot visas valdības pieeju un visu sabiedrību aptverošu pieeju. Ņemot vērā minēto, Padome aicina Komisiju un Augsto pārstāvi aktīvi iesaistīties Eiropas mēroga neaizsargātības jautājumu risināšanā, tostarp attiecībā uz piegādes ķēžu drošību un noturību kā daļu no ekonomiskās drošības, un nākt klajā ar ierosmēm nolūkā palielināt noturību un attiecīgā gadījumā uzlabot reaģēšanu, pienācīgi ņemot vērā jaunās tehnoloģijas.

8. Padome atgādina, ka, pamatojoties uz draudu analīzi un citu iespējamu tematisku devumu, Stratēģiskajā kompasā tiks noteiktas politikas ievirzes un konkrēti mērķi un uzdevumi drošības un aizsardzības jomā, tostarp attiecībā uz noturības pastiprināšanu un hibrīddraudu apkarošanu.

9. Padome ņem vērā to, ka ES Drošības savienības stratēģijā ES Izlūkošanas un situāciju centra (*INTCEN*) Hibrīddraudu analīzes vienība ir atzīta par hibrīddraudu novērtēšanas galveno struktūru. Padome aicina Augsto pārstāvi kopā ar Komisiju sagatavot ierosmes par to, kā Hibrīddraudu analīzes vienība saskaņā ar savām pilnvarām varētu palīdzēt racionalizēt informācijas plūsmas, uzlabot ES autonomās analīzes spējas un uzlabot situācijas apzināšanos visās jomās, kas saistītas ar hibrīddraudiem. Tas ietver dalībvalstu brīvprātīgu ieguldījumu un ES iestāžu, aģentūru un struktūru ieguldījumu, kas aptver hibrīddraudu jomu. Padome atkārtoti pauž savu nostāju [5] par to, ka Hibrīddraudu analīzes vienības darbs būtu vēl vairāk jāizvērš, un aicina tai nodrošināt papildu cilvēkresursus un finansējumu, neskarot vajadzības citās *INTCEN* darbības jomās.

[5] Padomes secinājumi par papildu centieniem uzlabot noturību un novērst hibrīddraudus (ST 14972/19).

Turklāt tā aicina izstrādāt uz nākotni vērstas hibrīddraudu tendenču analīzes spējas, lai analizētu hibrīddraudus, īpašu uzmanību pievēršot esošajiem draudiem, bet tajā pašā laikā ņemot vērā jaunos hibrīdsubjektus un to ļaunprātīgās darbības, tostarp tās, kuras vērstas uz kritisko infrastruktūru un kurās izmanto jaunas tehnoloģijas.

10. Katra pašreizējā krīze uzsver vajadzību pēc drošām un noturīgām informācijas infrastruktūrām starp Eiropas iestādēm, struktūrām un aģentūrām un to ietvaros, tostarp pēc drošas saziņas starp dalībvalstīm Padomes ietvaros un klasificētas informācijas ātras elektroniskas apmaiņas. Padome aicina ES iestādes, struktūras un aģentūras vēl vairāk uzlabot savu drošību un noturību. Atbilstīgi iepriekšējiem Padomes secinājumiem un saskaņā ar 2019. gada jūnija Eiropadomes sniegtajām pilnvarām Padome stingri mudina tās sadarboties, lai vēl vairāk nostiprinātu savu drošības kultūru un ES personāla, informācijas, sakaru tīklu un lēmumu pieņemšanas procesu aizsardzību, dalībvalstīm atbalstot ES iestādes, struktūras un aģentūras to centienos.

11. Papildus noturības uzlabošanai, kas joprojām ir viens no svarīgākajiem uzdevumiem un ir to Eiropas centienu pamatā, kuri vērsti uz hibrīddraudu apkarošanu, diplomātiskā iesaiste un pasākumi ir vēl viens efektīvs Eiropas instruments. Padome nākamajos mēnešos turpinās izskatīt iespējamos atbildes pasākumus hibrīddraudu jomā, kas var ietvert preventīvus pasākumus, kā arī izmaksu radīšanu naidīgiem valstiskiem un nevalstiskiem subjektiem.

12. Padome atzīmē, ka ļaunprātīgas kiberdarbības bieži vien ir būtisks hibrīddraudu elements, un atzīst, ka ES kiberdiplomātijas instrumentu kopuma turpmāka īstenošana ir svarīgs solis, lai novērstu un nepieļautu ļaunprātīgas kiberdarbības, tostarp tās ļaunprātīgās kiberdarbības, kuras ir daļa no hibrīdkampaņas, atturētu no tām un reaģētu uz tām.

13. Padome uzsver, ka ir jāpalīdz ES kaimiņvalstīm un Rietumbalkāniem [6] veidot noturību pret dezinformāciju un ārvalstu iejaukšanos.

14. Padome uzsver, ka attiecīgā gadījumā ir jāsadarbojas ar līdzīgi domājošiem partneriem, kuriem ir kopīgas Eiropas vērtības un principi, lai turpinātu izstrādāt efektīvus pasākumus, ar ko vērsties pret ārvalstu iejaukšanos un dezinformāciju.

15. Padome arī uzsver, cik svarīgi ir efektīvi īstenot abas kopīgās deklarācijas par ES un NATO sadarbību un kopīgo priekšlikumu kopumu, pilnībā ievērojot abu organizāciju pārredzamības, savstarpības un iekļautības principus un lēmumu pieņemšanas autonomiju un procedūras, un šajā sakarā atkārtoti uzsver vajadzību pēc pastiprinātas, savstarpēji pastiprinošas un abpusēji izdevīgas sadarbības, tostarp attiecībā uz hibrīddraudu un dezinformācijas apkarošanu. Padome aicina ātri apstiprināt un īstenot *PACE* plānu 2022.–2023. gadam un šajā sakarā atkārtoti uzsver, ka ir vajadzīga vērienīgāka pieeja, lai stiprinātu noturību un pastiprinātu sinerģijas starp abām organizācijām, kas ir nākamais solis ceļā uz to ciešāku mijiedarbību reālās krīzes situācijās. Tā arī atzinīgi vērtē Eiropas Izcilības centra hibrīddraudu novēršanai (Helsinkos) vērtīgo ieguldījumu un mudina to sadarboties ar attiecīgajiem NATO izcilības centriem.

16. Padome arī uzsver, cik svarīgs ir pašreizējais ieguldījums, ko KDAP misijas un operācijas saskaņā ar savām pilnvarām sniedz hibrīddraudu, tostarp dezinformācijas, apkarošanā, un uzsver, cik vērtīgi ir turpināt apsvērt to, kā KDAP misijas un operācijas varētu novērst hibrīddraudus, tostarp, stiprinot pašām savu izturētspēju, kā arī šajā jomā pēc vajadzības un iespējas sniedzot atbalstu uzņēmējvalstīm.

---

[6] 2020. gada 6. maija Zagrebas deklarācija: https://www.consilium.europa.eu/media/43776/zagreb-declaration-en-06052020.pdf.